

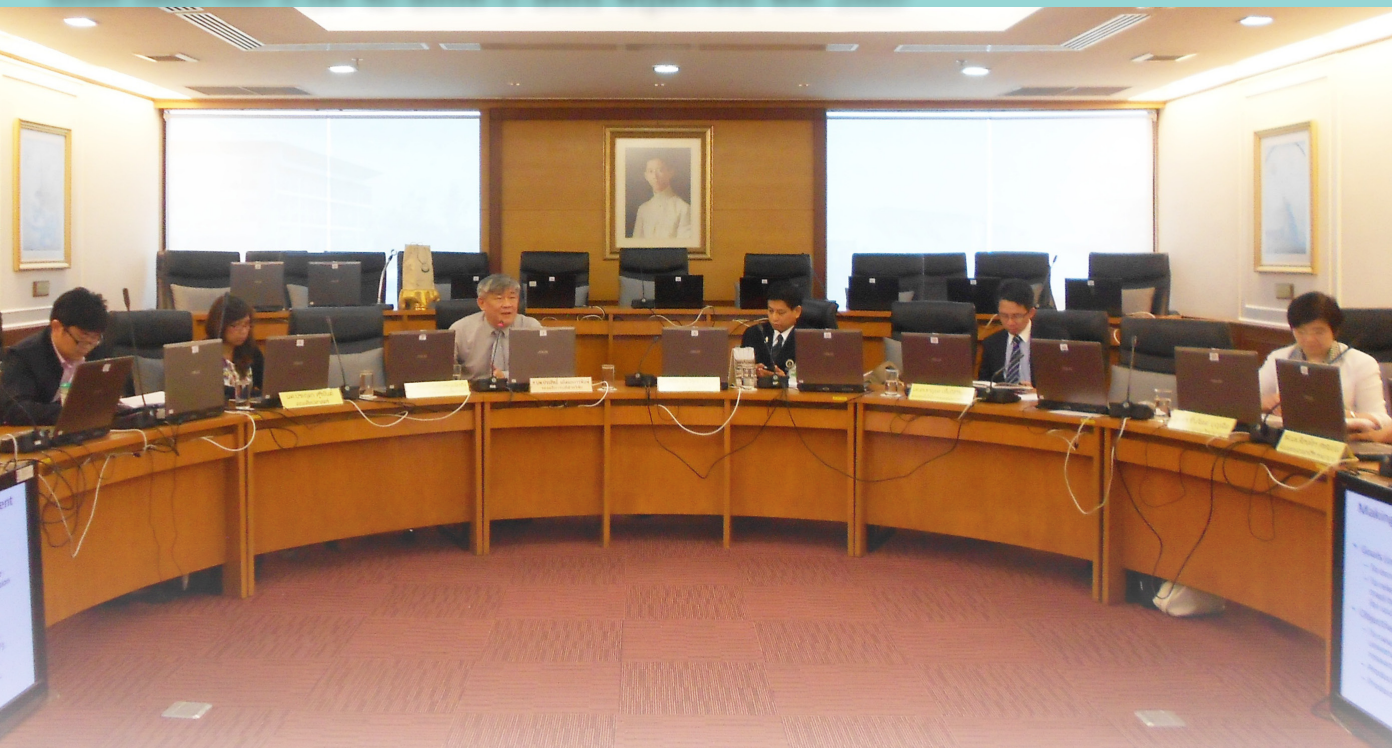
Mahidol University

ข่าวสภาคณาจารย์
มหาวิทยาลัยมหิดล

<http://www.senate.mahidol.ac.th>

ISSN 0857-989 x ปีที่ 40 ฉบับที่ 5 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2557

สารจากประธานสภาคณาจารย์

โดย ศ.คลินิก นพ.วิรุณ บุญนุช

ในขณะที่ประเทศชาติกำลังมีความสับสนวุ่นวาย ผู้บัญชาการทหารบกได้ประกาศกฎอัยการศึก เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557 เวลา 03.00 น. ทำให้ความทุกข์ใจของพลลดน้อยลงว่าจะไม่มีการสูญเสียชีวิตของประชาชนผู้บริสุทธิ์และผู้ออกมาชุมนุมเรียกร้องความถูกต้องชอบธรรมจากผู้ปกครองประเทศ

วันที่ 21 พฤษภาคม 2557 เวลา 13.00 น. กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.ร.ส.) เชิญทุกฝ่ายคือ ตัวแทนรัฐบาล สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) คณะกรรมการประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กปปส.) แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) พรรคเพื่อไทย และพรรคประชาธิปัตย์ ฝ่ายละ 5 คน มาประชุมหารือเพื่อหาทางออกของประเทศ ณ หอประชุมกองทัพบก

โดยตัวแทนรัฐบาล ประกอบด้วย

- นายชัยเกษม นิติสิริ
- นายพงษ์เทพ เทพกาญจนา
- นายวราเทพ รัตนากร
- นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช และ
- นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล
- ตัวแทน กกต. ประกอบด้วย
- นายศุภชัย สมเจริญ (ประธาน กกต.)
- นายประวิช รัตนเพียร
- นายบุญส่ง น้อยโสภณ
- นายสมชัย ศรีสุทธิยากร และ
- นายภูซงค์ นุตราวาศ
- ตัวแทน กปปส. ประกอบด้วย
- นายสุเทพ เทือกสุบรรณ
- นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย
- นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์
- นายสมบัติ อารังธัญวงศ์ และ
- นายสมศักดิ์ โกศัยสุข

ตัวแทนพรรคเพื่อไทย ประกอบด้วย

- พล.ต.ท.วิโรจน์ เปาอินทร์ (รองหัวหน้าพรรค)
- นายภูมิธรรม เวชยชัย
- นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์
- นายชูศักดิ์ ศิรินิล และ
- นายวันมูหะมัด นอร์ มะทา
- ตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์ ประกอบด้วย
- นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (หัวหน้าพรรค)
- นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์
- นายจติ ไกรฤกษ์
- นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ และ
- นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์
- ตัวแทน นปช. ประกอบด้วย
- นายจตุพร พรหมพันธุ์ (ประธาน นปช.)
- นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ (เลขาฯ)
- นางธิดา ถาวรเศรษฐ์
- นายวิระกานต์ มุสิกพงษ์ และ
- นายก่อแก้ว พิกุลทอง

ผมขออาราธนาพระสยามเทวาธิราช และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในแผ่นดินไทย ได้โปรดช่วยให้ประเทศไทย และประชาชนทุกหมู่เหล่าสามารถผ่านพ้นอุปสรรคและความทุกข์ยากครั้งนี้ไปได้ด้วยดี

2 สารจากประธานสภาคณาจารย์

3 สรุปผลการสัมมนาสมาชิกสภาคณาจารย์

6 ผู้อำนวยการสำนักงาน
สภามหาวิทยาลัยมหิดล : สถานะภาพ

9 กลุ่มรวมพลคนมหิดลรักชาติ

10 Cafe' การเมือง

11 ภาพกิจกรรม

12 บรรณาธิการแถลง

สรุปผลการสัมมนาสมาชิกสภาคณาจารย์ (Retreat) เรื่อง การบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา วันที่ 2 และวันที่ 4-5 เมษายน 2557 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จังหวัดนครปฐม และ เรือนแพ รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

โดย รศ.ดร.ภก.ปราโมทย์ ตระกูลเพียรกิจ ผศ.ประฤดา สุริยันต์ และ ผศ.ดร.จงดี โตอิม

เริ่มต้น การสัมมนาสมาชิกสภาคณาจารย์ ตั้งแต่การบรรยายพิเศษ เรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงาน (PA) ก่อนการเริ่มประชุมสภาคณาจารย์ สามัญครั้งที่ 4/2557 ในวันที่ 2 เมษายน ณ ห้องประชุม ศ.เกียรติคุณ นพ.นที รักษ์พลเมือง ชั้น 5 อาคารสำนักงาน อธิการบดี จนกระทั่งการประชุมระดมสมอง ในวันที่ 4 เมษายน และต่อเนื่องสรุปผลการประชุมในเช้าของวันที่ 5 เมษายน ที่เรือนแพ รีสอร์ท ผลการสัมมนาครั้งนี้ นอกเหนือจากการที่เพื่อนสมาชิก จะได้มีการรู้จักกันมากขึ้น การสัมมนาครั้งนี้ก็ทำให้บรรลุดูวัตถุประสงค์ที่ต้องการคือ ให้สภาคณาจารย์ได้มีแนวทางและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยต่อไป สาระสำคัญของ การสัมมนาครั้งนี้ประกอบด้วย 3 เรื่อง คือ 1) การปฏิรูป การศึกษา 2) ธรรมนูญ และ 3) การประเมินผลการ ปฏิบัติงาน (PA)

การปฏิรูปการศึกษา

สมาชิกฯ ได้นำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิรูปการศึกษา ครั้งใหม่ จากการเรียนรู้ การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผลประโยชน์ตกอยู่ที่คนกลาง เช่น ครู สถานศึกษา แต่ไม่ได้ตกไปอยู่ที่ผู้เรียน สมาชิกฯ ยังแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับ คำศัพท์ทางการศึกษา ที่ มหาวิทยาลัยนำมาใช้ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการ ศึกษาในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มีความคิดเห็นว่าการ ปฏิรูปประเทศไทย ควรเริ่มจากการปฏิรูปการศึกษา (ตามบทบาทมหาวิทยาลัย/อาจารย์) โดยมีการปฏิรูปฯ ในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ผู้เรียน (Learner) ให้มี คุณสมบัติที่พึงประสงค์ 2) ผู้สอน/ผู้เอื้อต่อการเรียนรู้ (teacher/facilitator) 3) สถานศึกษา และ 4) การบริหาร จัดการการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ ได้แก่

1. มีการสื่อสาร ระหว่างมหาวิทยาลัย และ ประชาคมมหาวิทยาลัยมหิดล เกี่ยวกับ ความต้องการ นโยบาย แผนงานในการปฏิรูปการศึกษา

2. ควรมีการขยายความ เพื่อให้เกิดความ เข้าใจด้านการปฏิรูปการศึกษา กับประชาคม ผ่านการ เสวนา การสัมมนา เป็นต้น

3. สนับสนุนการพัฒนาให้เกิดการสร้าง “Change Agent” ทาง การเรียนการสอน ได้แก่ การ ทบทวนโครงการต่าง ๆ ที่ดี เช่น โครงการเพื่อนครูมหิดล การค้นหา best practice ของการเรียนการสอนที่ เป็นการสร้าง “Change Agent”

4. สนับสนุนหรือดำเนินการวิจัยทางการ ศึกษา โดยอาศัย รูปแบบ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้การเรียนการสอนและการเรียนรู้ สามารถตอบ โจทย์ ของ ปลายน้ำ (สังคม) ได้ ทั้งนี้ควรมีการริเริ่ม การวิจัย จากปลายน้ำ สร้างนักวิจัยที่สามารถคิดวิจัย ตอบโจทย์จากปลายน้ำ โดยคิดใหญ่ แต่เริ่มดำเนินการใน สิ่งที่เล็ก ๆ

5. การปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงความสำคัญเชิงอำนาจ ระหว่าง อาจารย์และนักศึกษา ซึ่งเป็นตัวขัดขวาง การเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ สนับสนุนการ เปลี่ยนแปลงบทบาทของอาจารย์ จาก Teacher to be facilitator ซึ่งสภาคณาจารย์จะต้องประสานงาน ใน การเชื่อมโยงความคิด ความเข้าใจ เรื่องการปฏิรูปการ ศึกษา โดยเชิญนายกสภามหาวิทยาลัยมาทำการ บรรยาย และพบปะ กับสภาคณาจารย์

6. การปฏิรูปการศึกษา ควรดำเนินการ ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศไทย บทบาท สภาคณาจารย์ จะมีส่วนร่วมได้อย่างไรบ้าง การเชื่อมต่อ จากมหาวิทยาลัย ไปยังสังคมชุมชน

ธรรมนูญ

การสัมมนาเรื่องนี้เริ่มจากการทำความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมายและหลักการพื้นฐานของธรรมนูญ ธรรมนูญ (Good Governance) หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทาง สำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่าย ปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วม กันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็น พลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริม ความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกันหรือแก้ไขยิวยาภาวะวิกฤติ ถิ่นอันตรายที่หากจะ

มีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมือกัน อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542)

หลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลัก 6 ประการ ดังนี้

1. **หลักนิติธรรม (Rule of Law)** ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เลือกปฏิบัติและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจ หรือตามอำนาจของตัวบุคคล

2. **หลักคุณธรรม (Morality/Ethics)** ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย และเคารพในสิทธิของผู้อื่น

3. **หลักความโปร่งใส (Transparency)** ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน โดยมีการให้และการรับข้อมูลที่สะดวกเป็นจริง ทันการณ์ ตรงไปตรงมา มีที่มาที่ไปที่ชัดเจนและเท่าเทียม มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. **หลักการมีส่วนร่วม (Participation)** ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมคิดร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ นอกจากนี้ยังรวมถึงการร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้น

5. **หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability)** ได้แก่ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นการสร้างกลไกให้มีผู้รับผิดชอบ ตระหนักในหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. **หลักความคุ้มค่า (Efficiency & Effective)** ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

ซึ่งในมหาวิทยาลัยมหิดล ก็ได้มีการใช้หลักธรรมาภิบาลที่เป็นรูปธรรม ผ่านเรื่อง “การอุทธรณ์และการร้องทุกข์” โดยที่มหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีข้อบังคับ

มหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2554 โดย การอุทธรณ์ หมายถึง การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ส่วนการร้องทุกข์ หมายถึง การร้องทุกข์ กรณีที่เห็นว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาไม่รวมถึงกรณีการสั่งลงโทษ หรือ การตั้งกรรมการ สอบสวนทางวินัย

ข้อเสนอแนะ ได้แก่

1. ประธานสภาอาจารย์ควรเป็นกรรมการส่วนงานโดยตำแหน่ง

2. มหาวิทยาลัยมหิดล ควรกำหนดวิธีการ หรือ มาตรการ ที่จะสร้างให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมีธรรมาภิบาล

3. ระบบการอุทธรณ์ ร้องทุกข์ ในปัจจุบัน ยังขาดกระบวนการ และกรอบในการกำกับดูแลการอุทธรณ์ ร้องทุกข์ที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ เช่น กรอบระยะเวลา กรอบในการปฏิบัติงานฯ

4. สิ่งที่สามารถดำเนินงานเป็นรูปธรรม โดยสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล ในเรื่องเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ได้แก่

4.1 กำหนดให้ประธานสภาอาจารย์เป็นกรรมการส่วนงานโดยตำแหน่ง

ดำเนินการโดยประธานสภาอาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล

4.2 รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาคมมหาวิทยาลัยมหิดล ทราบสิทธิ์ หน้าที่ ของตนเองในเรื่องการอุทธรณ์ร้องทุกข์

ดำเนินการโดยคณะกรรมการรับเรื่องร้องเรียนสภาคณาจารย์

4.3 รวบรวมกรณีการอุทธรณ์ ร้องทุกข์ ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อพิมพ์ และเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจได้รับทราบ และเรียนรู้ในรูปแบบของการจัดการความรู้ (Knowledge Management)

ดำเนินการโดยคณะกรรมการรับเรื่องร้องเรียนสภาคณาจารย์

4.4 ปรับปรุงกระบวนการในการกำกับดูแลการอุทธรณ์ การร้องทุกข์ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2554 ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ทั้งในด้าน

- กระบวนการกำกับ ดูแล ก่อน ระหว่าง และภายหลังการอุทธรณ์ การร้องทุกข์

- กรอบในการปฏิบัติ

- กรอบระยะเวลา

- ผลกระทบภายหลังการอุทธรณ์ การร้องทุกข์ ในเรื่องความสัมพันธ์ ความขัดแย้ง ฯลฯ

ดำเนินการโดยคณะกรรมการรับเรื่องร้องเรียนสภาคณาจารย์

การประเมินผลการปฏิบัติงาน (PA)

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้นำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน (PA) มาเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงาน และประกอบการเลื่อนขั้นเงินเดือน ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผลกระทบโดยตรงต่อบุคลากรทุกระดับ และเป็นเรื่องที่ได้มีการแลกเปลี่ยนกันได้ตลอดเวลา ที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็นเป็น 4 ประเด็นหลักดังนี้

1. ที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2555 ประกาศ ณ วันที่ 12 ธันวาคม 2555 ข้อ 10 ว่าด้วยคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย

- (1) ผู้ประเมิน เป็นประธาน
- (2) ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อโดยผู้ประเมิน เป็นกรรมการ
- (3) ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากกลุ่มผู้รับการประเมินจำนวน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นกรรมการ

ที่ประชุมเห็นควรจะมีการทบทวนที่มาของคณะกรรมการประเมินฯ ดังกล่าว เนื่องจากสัดส่วนของ (3) ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากกลุ่มผู้รับการประเมินจำนวน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการประเมินฯ จะนำไปตามตัวเลขที่ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ เป็นเลขลงตัว คือ 3,6,9 เป็นต้น ซึ่งหากกรรมการทั้งหมด เป็น 3 คน สัดส่วนของที่มา (1), (2) และ (3) เป็น 1:1:1 ในขณะที่ เป็น 6 และ 9 คน สัดส่วนจะเป็น 1:3:2 และ 1:5:3 ซึ่งทำให้ (2) มีจำนวนที่อาจจะไม่เป็นธรรมสำหรับผู้รับการประเมินได้ เพราะเลือกมาจากผู้ประเมิน โดยเห็นควรให้คณะกรรมการฝ่ายกิจการบริหารและธรรมาภิบาล นำไปพิจารณาเพื่อทบทวนและเสนอแนวทางปรับเปลี่ยนพร้อมนำข้อคิดเห็นดังกล่าวนำเสนอต่อผู้บริหาร

2. ระบบ PA

เนื่องจาก PA มีผลกระทบโดยตรงต่อบุคลากรทุกระดับ (ส่วนของ PA รายบุคคล) และการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย (ในส่วนของ PA ของระดับมหาวิทยาลัย-ส่วนงาน, ส่วนงาน-ภาควิชา) รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการพิจารณาขึ้นเงินเดือน มหาวิทยาลัยมีการใช้ระบบ PA มาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปีแล้ว ย่อมจะมีผลกระทบทั้งด้านบวก/ลบ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารควรทบทวนระบบ PA ทั้งหมด เพื่อให้การขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยมีอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัย

3. ความรู้ความเข้าใจของประชาคมต่อ PA และเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันมหาวิทยาลัย ได้เริ่มนำระบบบันทึกภาระงาน (MU Work Points) ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับ PA ดังนั้น ความเหมือนและความแตกต่างระหว่าง MU Work Points และ PA จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ การสื่อสารทำความเข้าใจต่อประชาคมจึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารควรดำเนินการ

4. อาจารย์ใหม่

อาจารย์ใหม่เป็นบุคลากรสำคัญอีกกลุ่มหนึ่งที่จะมีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง สืบเนื่องจากมหาวิทยาลัยได้จัดโครงการ Talent Management ซึ่งประกอบด้วยทั้ง สายวิจัย (research track) และ สายการศึกษา (teaching track) โดยที่ผลสำเร็จของอาจารย์สายวิจัยจะเกิดเป็นผลงานวิชาการด้านวิจัย ซึ่งก่อให้เกิดการได้รับยอมรับและความก้าวหน้าในตำแหน่งวิชาการอย่างชัดเจน ในขณะที่สายการศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของนักศึกษา ผลสำเร็จของอาจารย์สาขาการศึกษาอย่างขาดความชัดเจนในการได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ และอาจารย์มีความสำคัญต่อ transformative education การบริหารจัดการ PA ให้เกิดความสมดุลระหว่าง 2 สายดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ใหม่ (ซึ่งยังขาดประสบการณ์การสอน การถ่ายทอดความรู้และการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เกิดกระบวนการเรียนรู้) เป็นเรื่องท้าทายเพื่อให้มีการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยอย่างสมดุล แม้ว่าจะมุ่งเน้นเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยก็ตาม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยควรมีการทำการวิจัยเพื่อให้เกิดข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับกำหนดทิศทางพัฒนาและขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย โดยมีหัวเรื่องการวิจัย เช่น PA กับการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ, Talent Management กับความมั่นคงทางอาชีพ, Talent Management กับการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ

สรุปผลการสัมมนาครั้งนี้ สภาคณาจารย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา โดยมีประเด็นหลักที่สำคัญคือ การปฏิรูปการศึกษา, ธรรมาภิบาล และการประเมินผลการปฏิบัติงาน (PA) โดยผลสรุปและข้อเสนอแนะจากการสัมมนาครั้งนี้ จะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยมหิดลต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัยมหิดล : สถานภาพ Director of Mahidol University Council : Situation

โดย รศ.นพ.วิสูตร พงศศิริไพบูลย์

อาจารย์หลายท่านอาจยังไม่ทราบว่าในขณะนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลของเรามีหน่วยงานขึ้นมาอีก 1 หน่วยตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550¹ แล้ว ชื่อว่า “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” แต่เดิมเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดลฯ ในวันที่ 16 ตุลาคม 2550 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2550 นั้น แม้ว่าบทบัญญัติในกฎหมายจะมีการระบุถึง “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” (อยู่ในลำดับที่ 1 ขององค์ประกอบที่ “เทียบเท่าส่วนงาน” ก็ตาม แต่ มหาวิทยาลัย ยังไม่รู้จักองค์ประกอบนี้ในมหาวิทยาลัยมหิดลแต่อย่างใด ทราบจนเมื่อได้มี “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556 ประกาศเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2556”², ประกาศสภามหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง อำนวยการหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2556³ และ “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ซึ่งประกาศเมื่อ วันที่ 3 กันยายน 2556”⁴ ตามลำดับขึ้นอีกทั้งต่อมายังได้มีการสรรหาจนกระทั่งได้มาซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2557⁵ อีกนั้นเท่ากับมหาวิทยาลัยมหิดลเริ่มเสริมเติมเต็มองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติ¹มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550 ให้สมบูรณ์ขึ้นแล้ว

ประเด็นคำถาม :

คำถามที่มักจะเกิดขึ้นมาในช่วงเวลานี้ก็คือ

1. “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” มีสถานะใดเทียบเท่าส่วนงานหรือไม่ ?
2. ตำแหน่ง “ผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย” นี้มีสถานะใด เป็นตำแหน่งเทียบเท่า “หัวหน้าส่วนงาน” หรือไม่ ประการใด
3. สิทธิ หน้าที่ และศักดิ์ศรี แห่งตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย สมควรเป็นประการใด

เชื่อว่าหลายต่อหลายคนที่ไม่เข้าใจอาจมีความเห็นไปต่าง ๆ นานา และที่สำคัญคือ หากผู้บริหารไม่เข้าใจและปฏิบัติต่อโดย “ตีความตามความเห็นแห่งตน” (อำเภอใจ) อาจทำให้เกิดความเสื่อมเสียและกระทบถึงสิทธิ หน้าที่ ได้ ทั้งยังอาจเป็นการเข้าข่าย “การกระทำ

อันมิชอบ” และ/หรือ “ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่” ตามมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญา⁶ ได้

กฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง :

กฎเกณฑ์ (กฎหมาย) ในระดับต่าง ๆ (hierarchy of law and related law) อันเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยที่ชื่อว่า “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” นั้น อาจเกี่ยวข้องกับกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับพระราชบัญญัติ ข้อบังคับ ประกาศ ฯลฯ **จำนวนกว่า 10 ฉบับ** (ดูใน “เอกสารอ้างอิง”)

การพิจารณา วิเคราะห์และวิจารณ์ :

ประการที่ 1 : หลักการวิเคราะห์

การพิจารณา การวิเคราะห์และการวิจารณ์จะดำเนินการโดย

1. การวิเคราะห์ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายรองทั้งหมด
2. การพิจารณากฎหมายให้ยึดถือหลักแห่งกฎหมายเบื้องต้น อันประกอบด้วย

ก. หลัก Hierarchy of Law (ศักดิ์ของกฎหมาย) กฎหมาย/กฎเกณฑ์ที่อยู่ในลำดับหรือศักดิ์ที่ต่ำกว่าจะขัดกับกฎหมาย/กฎเกณฑ์ที่สูงกว่าไม่ได้

ข. หลักการใช้และการตีความ การใช้โดยเฉพาะการตีความนั้นจำเป็นต้องตีความตามตัวอักษร หากมีความชัดเจนอยู่แล้ว (ไม่จำเป็นต้องตีความอีก) ทั้งนี้เป็นไปตามระบบแห่งกฎหมายไทย

3. ประเทศไทยใช้ระบบกฎหมาย “Civil Law” (ระบบประมวลกฎหมาย) มิใช่ “Common Law” (ระบบยึดคำตัดสินที่มีมาก่อน)

หมายความว่า ประเทศไทยยึด “กฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก” มิได้ยึดในเรื่องการปฏิบัติต่อกันมาโดยการยึดถือ “จารีตประเพณี”

ประการที่ 2 : วิเคราะห์บทบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550¹

บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550¹ ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาอยู่ในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 3

..... ฯลฯ

“ส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น” หมายความว่า ส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

..... ฯลฯ

- มาตรา 10 มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน ดังนี้
- (1) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
 - (2) สำนักงานอธิการบดี
 - (3) วิทยาเขต
 - (4) คณะ

มหาวิทยาลัยอาจให้มีส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 7 เป็นส่วนงานในมหาวิทยาลัยอีกได้

สำนักงานอธิการบดี มีหน้าที่จัดการงานบริหารทั่วไปของมหาวิทยาลัย หรือตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

คณะ มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษา ทำการวิจัยนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และให้บริการทางวิชาการ

สำนักงานสภามหาวิทยาลัย สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขต คณะ และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น อาจแบ่งส่วนงานเป็นหน่วยงานภายในของส่วนงานนั้นได้

มาตรา 11 การจัดตั้ง การรวม หรือการยุบเลิกส่วนงานตามมาตรา 10 วรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การแบ่งและการปรับปรุงหน่วยงานในส่วนงานตามมาตรา 10 วรรคห้า ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

การดำเนินการตามมาตรานี้ ต้องคำนึงถึงคุณภาพทางวิชาการ การประหยัดงบประมาณ การลดความซ้ำซ้อน และการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเป็นสำคัญ

ประการที่ 3 : วิเคราะห์เนื้อหาพระราชบัญญัติ ฯลฯ

ข้อ 1 :

ในกรณีนี้ “ส่วนงานที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น” หมายถึงส่วนงานที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และจากมาตรา 10 จะเห็นได้ว่า “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” เป็น “ส่วนงานอย่างชัดเจน” ตาม มาตรา 10 (1)

ข้อ 2 :

ยิ่งกว่านั้น ในมาตรา 11 ยิงบ่งชี้ถึงสภาพของ “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” ไว้เป็นส่วนงาน รองรับด้วย “ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552”⁷ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 126 ตอนพิเศษ 169ง ราชกิจจานุเบกษา 20 พฤศจิกายน 2552) ดังรายละเอียด โดยย่อ

..... ฯลฯ

ให้มหาวิทยาลัยมหิดล แบ่งส่วนงานออก เป็นดังนี้

1. สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

2. สำนักงานอธิการบดี

..... ฯลฯ

เป็นการย้ำถึงสถานะภาพของ “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” อย่างชัดเจนว่า เป็น “ส่วนงาน” ตามนัยแห่ง มาตรา 3 ของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550 อย่างสมบูรณ์แล้ว

ข้อ 3 :

พิจารณาตาม “ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552”⁷ โดยพิจารณาถึงรายชื่อต่าง ๆ ตั้งแต่ 1 ถึง 33

ก. อยู่ใน “กลุ่มเดียวกัน”

ข. ในสภาพแห่งความเป็นจริงใน การดำรงตำแหน่ง สิทธิ สถานะ เช่น การเข้าประชุมคณบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวที่ปรากฏ เห็นได้ว่า อยู่ในสถานะของ “ส่วนงาน” อย่างชัดเจน*

ประการที่ 4 : พิจารณาจากบทบัญญัติของมาตราอื่นในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550

“มาตรา 35 ในสำนักงานสภามหาวิทยาลัย สำนักงานอธิการบดี ให้มีหัวหน้าส่วนงานคนหนึ่ง เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของส่วนงานนั้น และจะให้มีรองหัวหน้าส่วนงานตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่หัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้

การแต่งตั้งหัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย”

“มาตรา 37 ในแต่ละคณะและส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีคณบดีหรือผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของส่วนงานนั้น และจะให้มีรองคณบดีหรือรองผู้อำนวยการตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบงานตามที่คณบดีหรือผู้อำนวยการมอบหมายก็ได้

คณบดีหรือผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่ง ต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

คณบดีหรือผู้อำนวยการมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

การบริหารงานในคณะหรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งวิธีการสรรหาอำนาจและหน้าที่ของคณบดีหรือผู้อำนวยการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การพ้นจากตำแหน่งคณบดีหรือผู้อำนวยการ
ก่อนครบวาระ การรักษาการแทนให้นำมาตรา 31 และ
มาตรา 41 มาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วแต่กรณี

รองคณบดีหรือรองผู้อำนวยการนั้น ให้
อธิการบดีแต่งตั้งและถอดถอนโดยคำแนะนำของ
คณบดีหรือผู้อำนวยการ แล้วแต่กรณี จากผู้ซึ่งมี
คุณสมบัติเช่นเดียวกับคณบดีหรือผู้อำนวยการ และ
เมื่อคณบดีหรือผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่ง ให้รอง
คณบดีหรือรองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งด้วย”

แสดงถึงสถานะภาพของ “ผู้อำนวยการ” ใน
ฐานะ “หัวหน้าส่วนงาน” คือ “สำนักงานสภา
มหาวิทยาลัย” (มหิดล) แล้วย่อมเห็นได้ว่า ต้องคือ
“หัวหน้าส่วนงานตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
มหิดล พ.ศ. 2550” มาตรา 4 นั้นเอง

ประการที่ 5 : พิจารณาจาก “ประกาศสภามหาวิทยาลัย
มหิดล เรื่อง อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงาน
สภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556”³

..... ฯลฯ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย
มีหน้าที่ความรับผิดชอบบริหารงานในฐานะหัวหน้า
หน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าส่วนงานในมหาวิทยาลัย
มีหน้าที่บังคับบัญชา..... ฯลฯ

..... ฯลฯ

ด้านบริหาร

(1) บริหารงานในฐานะหัวหน้าส่วนงาน โดย
นำนโยบายของสภามหาวิทยาลัยมาปรับเป็นแนวทาง
และแผนบริหารงาน หรือแผนกลยุทธ์การปฏิบัติงาน
ของสำนักงาน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสภา
มหาวิทยาลัย

..... ฯลฯ

แสดงให้เห็นว่า “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย”
ต้องมีฐานะเป็น “ส่วนงาน” เท่านั้น โดยมีผู้อำนวยการ
เป็นผู้บริหารในฐานะ “หัวหน้าส่วนงาน”

ประการที่ 6 : พิจารณาเรื่อง “การใช้และการตีความ
กฎหมาย”

การตีความกฎหมายนั้นต้องเป็นไปตามหลัก
ดังนี้

1. ตีความตามตัวอักษร เมื่อตัวอักษรทำให้
เกิดความเข้าใจได้อย่างดีแล้วจะต้องเป็นไปตามนั้น ไม่มี
เหตุให้ต้องตีความ

2. ตีความตามเจตนารมณ์ เหตุที่ต้องมีการ
ตีความบทบัญญัติของกฎหมายก็เนื่องจากความไม่
ชัดเจนของตัวอักษร เช่น ทำให้เข้าใจได้หลายประการ
หลายความหมาย หรือหลายนัย

หมายเหตุ : กรณีที่ต้องมีการหาเจตนารมณ์
ของกฎหมายอาจหาได้จาก พยานหลักฐานดังนี้

ก. บันทึกหลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติ
และหรือ/ร่างพระราชบัญญัติฯ

ไม่ได้มีการบัญญัติหรือกล่าวถึงเรื่อง สำนักงาน
สภามหาวิทยาลัยไว้เลย การใช้และตีความจึงต้องเป็น
ไปตามหลักพื้นฐานแห่งการใช้และการตีความ

ข. การอภิปรายในที่ประชุมของผู้ที่ออกกฎหมาย
รวมถึง “กรรมาธิการ” ที่เกี่ยวข้อง

เมื่ออ่านดูการพิจารณากฎหมายฉบับนี้ (ร่าง...
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ....) โดย
“สถานีตีบัญญัติแห่งชาติ”⁸ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 ครั้ง
สำคัญคือ ครั้งที่ 13/2549 (วันพุธที่ 20 ธันวาคม 2549)
และครั้งที่ 44/2550 (วันพุธที่ 15 สิงหาคม 2550) ก็ไม่
พบว่ามีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบัญญัติส่วนงาน และ/
หรือ สำนักงานสภามหาวิทยาลัยให้แตกต่าง ๆ ไปจาก
“ส่วนงานอื่นแต่อย่างใด”

ค. พิจารณา “หมายเหตุ (ข้อสังเกต) ตอนท้าย
ของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550” ซึ่ง
ก็ไม่พบว่ามียุทธวิธีใดการบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแต่
อย่างใด

เมื่อพิจารณาถึงตอนท้ายของพระราชบัญญัติฯ
ก็มิได้มีการบัญญัติข้อความใดที่จะทำให้แสดงถึงความ
แตกต่างของ สำนักงานสภามหาวิทยาลัยไว้แต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
มหิดล พ.ศ. 2550¹ และกฎเกณฑ์อื่น ๆ²⁻¹⁶ นอกจาก
จะพบว่ามีความชัดเจนในตัววลยลักษณะอักษรที่บัญญัติ
ไว้แล้ว ยังไม่มีการระบุถึงเจตนารมณ์ (อันเกี่ยวกับ
“สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” ไว้เป็นพิเศษแต่ประการ
ใด) จึงจำเป็นต้องยึดถือตามบทบัญญัติตามพระราช
บัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550 ดังกล่าวฯ เป็น
สำคัญ

หมายเหตุ : ประเทศไทยมิได้ใช้หลักการตีความ
ตามจารีตประเพณีแต่เริ่มต้น เพราะใช้ระบบประมวล
กฎหมาย (Civil Law) แต่ต้องตีความตามบทบัญญัติของ
กฎหมายโดยเป็นไปตามลำดับแห่ง “ศักดิ์ของกฎหมาย”
นั่นเอง

บทสรุป

การพิจารณา วิเคราะห์ และวิจารณ์แล้ว
สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สถานะของ “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย”
ย่อมเป็น “ส่วนงาน” สนับสนุนโดยกฎหมายตั้งแต่ศักดิ์
ระดับ พระราชบัญญัติ ข้อบังคับ และประกาศ โดย
ประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้หลักกฎหมายในระบบ
ประมวลกฎหมาย (Civil Law) มิใช่ใช้คำพิพากษาเป็น
บรรทัดฐาน (Common Law)

2. *เมื่ออยู่ในสถานะของ “ส่วนงานอย่างชัดเจน”
จึงจำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติต่อ รวมถึง “สิทธิและ
หน้าที่” เยี่ยงเดียวกันด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 68ก วันที่ 16 ตุลาคม 2550 : 4-29.
2. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556. ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2556.
3. ประกาศสภามหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2556.
4. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556. ลงวันที่ 3 กันยายน 2556.
5. การประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 479 วันที่ 18 ธันวาคม 2556.
6. ประมวลกฎหมายอาญาประมวลกฎหมายอาญา. <http://legal-informatics.org/file/3.pdf>
7. ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 16 กันยายน 2552. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 169ง ราชกิจจานุเบกษา 20 พฤศจิกายน 2552.
8. ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (The National Legislative Assembly, Thailand) ครั้งที่ 13/2549 (วันพุธที่ 20 ธันวาคม 2549) และ ครั้งที่ 44/2550 (วันพุธที่ 15 สิงหาคม 2550)
9. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วย การสรรหาหัวหน้าส่วนงาน พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 2 กันยายน 2552.

10. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วย การสรรหาหัวหน้าส่วนงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553. ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2553.
11. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วย การสรรหาหัวหน้าส่วนงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556. ลงวันที่ 2 เมษายน 2556.
12. ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง การแบ่งส่วนงานภายในส่วนงานมหาวิทยาลัย พ.ศ.2554. ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2554.
13. มติมหาวิทยาลัยมหิดล ในคราวประชุมครั้งที่ 472 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 เห็นชอบข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2556.
14. เรื่องเสร็จที่ 831/2547 บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “ร่าง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.....”
15. ตารางเปรียบเทียบ ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.... (9 พฤศจิกายน 2549) จัดทำโดยมหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วย 4 ระยะหลัก คือ
 - ก. ร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับเสนอคณะรัฐมนตรี (วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543)
 - ข. ร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับผ่านกฤษฎีกา (วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2547)
 - ค. ร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหิดลที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2548)
 - ง. ร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหิดลจากที่ประชุมคณะทำงานพิจารณา ร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหิดล (วันที่ 25 ตุลาคม 2549)
16. รายละเอียดการยกร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.... ดำเนินการสมัยศาสตราจารย์เกียรติคุณอรุณสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล สรุปไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 - 2549

กลุ่มรวมพลคนมหิดลรักชาติ อันประกอบด้วยอาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีจิตใญ่รักชาติ ได้ร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยทั้งหมด 14 สถาบัน แดงการณั้ แสดงจุดยืนให้มีการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง ณ เวที กปปส. และเวที คปท. ที่ถนนราชดำเนิน เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557 เวลา 19.00 น. ในการนี้ อ.ดร.ธิดิตคม พัวพันธ์สวัสดิ์ และ รศ.ดร.ชื่นจิตต์ บุญเจิด สมาชิกสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เข้าร่วมแสดงจุดยืนดังกล่าว โดยทางกลุ่มรวมพลคนมหิดลรักชาติได้มอบเงินเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองในครั้งนี้จำนวน 269,000 บาทโดยมอบให้ กปปส. 2 ส่วน เวทีแจ้จ้งวัฒนะ 1 ส่วน คปท. 1 ส่วน ในโอกาสนี้ อ.ดร. ธิดิตคม พัวพันธ์สวัสดิ์ และ อ.ดร.วรพันธ์ เรืองพกา ได้มีโอกาสปราศรัยแสดงจุดยืนอยู่เคียงข้างมวลมหาประชาชน ในนามตัวแทนกลุ่มรวมพลคนมหิดลรักชาติ

เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2557 คณะวิทยาศาสตร์ ได้จัดให้ความรู้แก่บุคลากรในเครือข่ายวิทยาโทเกี่ยวกับ เรื่องการเมือง โดยได้เชิญ แพทย์หญิง คุณหญิง พรทิพย์ โรจนสุนันท์ มาบรรยายในหัวข้อ **“คนมหิตลในกระแส ปฏิรูป”** โดยมี อ.ดร.ธิดิตคม พัวพันธ์สวัสดิ์ สมาชิกสภา คณาจารย์ เป็นผู้ดำเนินรายการ โดยคุณหญิงพรทิพย์ได้ เล่าว่าการศึกษาที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย และคณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้หล่อหลอมให้ท่านมี กระบวนการคิดแบบเป็นระบบ (Systematic Approach) กอปรกับการที่ท่านได้เข้ารับการอบรมจากสถาบัน พระปกเกล้าทำให้ท่านสามารถวิเคราะห์ถึงความล้มเหลว ของระบอบประชาธิปไตยได้คือ ความไม่พร้อมของสังคม ไทยและการไม่พัฒนาให้พร้อมเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย รวมถึงปัญหาจาก บุคคล คือมีการปฏิวัติบ่อย ทำให้เป็นประเทศที่มี รัฐธรรมนูญมากที่สุดในโลก การพัฒนาประชาธิปไตยที่ ถูกต้อง ต้องยึดหลักการ 5 ด้านได้แก่ Justice, Human Right, Equity, Human Dignity, และ Standard ส่วน องค์กรประกอบของระบอบประชาธิปไตย ประกอบไปด้วย ด้านต่าง ๆ คือ

- ตัวบทกฎหมาย - กฎหมายลูก
- นักการเมือง - ส.ส. ส.ว. รัฐบาล
- ข้าราชการ - พลเรือน ทหาร ตำรวจ รวมถึง ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

องค์กรตรวจสอบ องค์กรอิสระ - ตำรวจ ดีเอสไอ ป.ป.ท. ป.ป.ช. ป.ป.ง. กกต. ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง

- ประชาชน

คุณหญิงพรทิพย์ ได้แบ่งปัญหาของระบอบ ประชาธิปไตยของประเทศไทยออกเป็นด้านต่าง ๆ คือ

1. ปัญหาด้านกฎหมาย

- มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญมากที่สุดในโลก
- มีเนื้อหาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
- ไม่ออกกฎหมายลูกให้ครบถ้วน
- เกิดการตีความมากกว่าการยึดหลักการ
- การหาประโยชน์จากช่องโหว่ทางกฎหมาย
- ความขัดแย้งกันในข้อกฎหมาย
- กำหนดกลไกในการตรวจสอบที่มีจุดอ่อน เช่น

การถอดถอน

- การสั่งกักพรรค - การไม่สั่งกักพรรค
- Remote Government - ขาดความอิสระ
- ขาดจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการเมือง - ส่งเครือ-

ญาติดำรงตำแหน่ง

- มุ่งแสวงประโยชน์ตนและพวกพ้อง
- ทุจริตเงิน เวลาและโอกาสของประเทศ
- มอมเมาประชาชนด้วยโครงการประชานิยม
- เน้นนโยบายที่สร้างมูลค่ามากกว่าคุณค่า

Café การเมือง

โดย อ.ดร.ธิดิตคม พัวพันธ์สวัสดิ์

2. ปัญหาด้านการบริหารราชการ

- การแต่งตั้งคนที่ทำประโยชน์ให้การเมืองไป เป็นผู้บริหารหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ
- การแต่งตั้งอดีตปลัดกระทรวงเป็นรัฐมนตรี (เพื่อแสวงประโยชน์)

- ระบบข้าราชการพลเรือนอ่อนแอ แม้จะมี กฎข้อบังคับว่าการเมืองแต่งตั้งได้แค่ปลัดกระทรวง
- ทหารมีพ.ร.บ. คัดกรอง ตำรวจขึ้นตรงต่อ การเมือง

- เริ่มแทรกแซงมหาวิทยาลัย (การต่อรอง งบประมาณ)
- การชะลอการจัดตั้งสภาพข้าราชการ
- ขาดกลไกการติดตามประเมินผลงานอย่าง มีประสิทธิภาพ

- การสนองนโยบายสร้างมูลค่า
- ### 3. ปัญหาด้านองค์กรการตรวจสอบ ต่างขึ้น อยู่กับอำนาจรัฐ เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ ป.ป.ง. ศาลปกครอง ขึ้นกับกระทรวงยุติธรรม

4. ปัญหาด้านประชาชน

- การเมืองไม่เคยแก้ปัญหาประชากรรากหญ้า แบบยั่งยืน (การกระจายรายได้ การศึกษา)
- นโยบายแบ่งแยกและปกครองโดยการ มอมเมาคนรากหญ้า
- การสร้างบุญคุณจากการซื้อเสียง
- การนิ่งเฉยของคนระดับกลางและระดับบน

การแก้ปัญหาและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของคนมหิดล

คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ ได้เสนอการมีส่วนร่วมของคนมหิดล ซึ่งหลาย ๆ ที่จะรู้จักเราในฐานะ มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทางด้านแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และไม่มีคณะนิติศาสตร์ที่ดำเนินกิจกรรม ทางการเมือง โดยคุณหญิงได้เสนอว่าในฐานะที่เราเรียนวิทยาศาสตร์มาขอให้เรามองปัญหาทั้งหมด แบบเป็นองค์รวม และคิดวิธีแก้ปัญหาทั้งระบบ โดยไม่เพิกเฉยต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่พยายามหลีกเลี่ยงปัญหา และพยายามแก้ปัญหาให้ดีที่สุด โดยคุณหญิงได้ยกตัวอย่างคำสอนของพ่อของท่านซึ่งสอนไว้ว่า เมื่อใดก็ตาม ที่พบแก้วแตก ต้องถือว่าเป็นหน้าที่ ๆ ต้องรีบเก็บในทันที นอกจากนี้ต้องขอให้รีบร้อยก่อนทิ้งเพื่อไม่ให้เกิด อันตรายภายหลังกับผู้อื่นต่อไป นอกจากนี้ให้ใช้หลักธรรมะ มองปัญหาด้วยใจที่เป็นกลางปราศจากอคติ และพยายามแก้ปัญหาด้วยความสำนึกและกตัญญูต่อประเทศไทยอันเป็นแผ่นดินเกิดของเรา โดยให้ยึดแนว ทางการแก้ไขปัญหาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวคือ เข้าใจ - เข้าถึง - พัฒนา

ภาพกิจกรรม

Mahidol University as a World Class Research University : Proposal Preparation
 “โครงการมหาวิทยาลัยมหิดลก้าวกระโดดสู่ความเป็นผู้นำโลก”

สภาคณาจารย์เรียนเชิญ ศ.นพ.ประสิทธิ์ ผลิตผลการพิมพ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย บรรยายพิเศษ เรื่อง “การวิจัยเพื่อก้าวสู่ World Class University” เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2557 ณ ห้องประชุม ศ.เกียรติคุณ น.พ.นพ. รักษ์พลเมือง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

บรรณาธิการแถลง โดย รศ.นพ.วิสูตร พงศศิริไพบูลย์

แม้ว่ามหาวิทยาลัยมหิดลจะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (รัฐบาล) มาตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม 2550 ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ 16 ตุลาคม 2550 ก็ตาม แต่ถึงขณะนี้ (6 ปีเศษ) ก็เพิ่งจะมีกำเนิดเกิดขึ้นของหน่วยงานหนึ่งอย่างเต็มรูปแบบคือ “สำนักงานสภามหาวิทยาลัย” โดยมหาวิทยาลัยมหิดลได้มีกฎหมายเกี่ยวกับ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556 ประกาศเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2556, “ประกาศสภามหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2556 ประกาศเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2556” และ “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2556” ตามลำดับ และกฎหมาย/กฎเกณฑ์อื่น ๆ จนถึงการสรรหาและได้ผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัยมาตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2557 เกิดเป็นรูปธรรมของมหาวิทยาลัยมหิดลตามกฎหมาย (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550) เป็นการเติมเต็มในโครงสร้างของมหาวิทยาลัยโดยแท้จริง แต่จะมีคณาจารย์ไม่มาก (แม้แต่บุคลากรอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย) ที่จะรับทราบถึงการเปลี่ยนแปลงแห่งการเติมเต็มของโครงสร้างนี้ อีกทั้งยังเป็นการยากที่รับทราบถึง อำนาจ หน้าที่และภารกิจของผู้อำนวยการฯ ท่านนี้ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับอาจารย์ทุกท่านและอาจารย์ทุกท่านสมควรต้องรับทราบ

ข้าพเจ้าในฐานะคณาจารย์ในฉบับนี้จึงขอเสนอเรื่อง “ผู้อำนวยการสภามหาวิทยาลัยมหิดล” ให้คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยได้รับทราบเพื่อให้คณาจารย์ทุกท่านได้รับทราบและทันต่อเหตุการณ์ของมหาวิทยาลัย โดยบทความนี้เป็นในเชิงวิเคราะห์ที่ในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าจะให้ความกระจ่างแก่คณาจารย์ไม่มากก็น้อย สำหรับเนื้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมและภารกิจสำคัญของสภาคณาจารย์รวมถึงเนื้อหาอื่น ๆ ที่มีอยู่เป็นประจำนั้นก็ยังคงมีอยู่อย่างเต็มที่ในสภาพที่เรียกว่า “คุณภาพคับแก้ว” นั่นเอง เนื้อหาในฉบับนี้จึงเชื่อว่าจะทำให้อาจารย์ได้รับประโยชน์ชนสมกับการเป็นสมาชิกในคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหิดลโดยแท้ และคาดหวังว่า คณาจารย์ทุกท่านในมหาวิทยาลัยจะได้ติดตามข่าวสารในข่าวสภาคณาจารย์อย่างเกาะติดสถานการณ์ต่อไป โดยขอแถมว่าในฉบับต่อไปจะมีเรื่อง (บทความ) ที่น่าสนใจ (ระทึก) เกี่ยวกับ “อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล” ขอให้อดใจไว้ติดตามฉบับต่อไป

พบกันใหม่ฉบับหน้า

ข่าวสภาคณาจารย์ เป็นหนังสือในมหาวิทยาลัย และเป็นสื่อระหว่างคณาจารย์ในการรับฟังแลกเปลี่ยนทัศนคติ ข้อคิดเห็น ทั้งด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ และอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย บทความ ข้อคิด จดหมาย เป็นความเห็นของผู้เขียนเท่านั้น มิใช่ความเห็นของสภาคณาจารย์ เกณฑ์การพิจารณาบทความเป็นไปตาม www.senate.mahidol.ac.th/th/regulation.html

**บรรณาธิการประจำฉบับ
กองบรรณาธิการ**

รศ.นพ.วิสูตร พงศศิริไพบูลย์
ผศ.ดร.ชาญยศ ปลื้มปีติวิริยะเวช อ.ดร.ธิตติคม พัวพันสวัสดิ์ รศ.นพ.วิสูตร พงศศิริไพบูลย์
ผศ.ดร.สุวิทย์ ลิมาวงษ์ปราณี อ.อรรถพล กาญจนพงษ์พร ศ.พญ.อลิสสา ลิ้มสุวรรณ

ประสานงานกลาง

สุจิตรา สอนสม พัชญา วงษ์วันทนี

ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม

พรศิริ บุญมาวงศ์

เจ้าของ

สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้น 5
999 ถนนพุดทมนทลสาย 4 ต.ศาลายา อ.พุดทมนทล จ.นครปฐม 73170
โทรศัพท์ : 0-2849-6351-2 โทรสาร : 0-2849-6351